

Agnieszka Wałęga

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

**SEMINARIUM NAUKOWE POŚWIĘCONE
PROF. CZESŁAWOWI MAJORKOWI
(KRAKÓW, 26 IX 2012 R.)**

W dniu 26 września 2012 roku w Krakowie Towarzystwo Historii Edukacji oraz Katedra Historii Oświaty i Wychowania Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej zorganizowały seminarium poświęcone upamiętnieniu dziesiątej rocznicy śmierci Profesora Czesława Majoroka¹. W spotkaniu tym uczestniczyli współpracownicy i uczniowie Profesora, a jego celem było przypomnienie dorobku naukowego i organizacyjnego krakowskiego historyka wychowania. Warto zaznaczyć, że nie było to pierwsze tego typu przedsięwzięcie, albowiem już w 2009 roku, także w Krakowie, podczas konferencji dotyczącej „Krakowskiego środowiska historyków wychowania w drugiej połowie XX wieku” postać Czesława Majoroka była przedmiotem szczególnej uwagi².

---

¹ Informacje biograficzne na temat Cz. Majoroka zawierają m.in. następujące publikacje: Z. Ruta, *Majorek Czesław*, w: *Słownik biograficzny polskiej historii wychowania*, pod red. W. Szulakiewicz i A. Meissnera, Toruń 2008, s. 527–535; *W służbie szkoły i nauki. Księga poświęcona Profesorowi Czesławowi Majorokowi*, pod red. Z. Ruty i R. Ślęczki, Kraków 2003.

² Por. A. Wałęga, *Sprawozdanie z konferencji w Krakowie „Krakowskie środowisko historyków wychowania w drugiej połowie XX wieku”*, „Biuletyn Historii Wychowania” 2009, nr 25, s. 239–244.

Profesor przez wiele lat był bowiem, jako pracownik naukowy, związany z krakowską uczelnią pedagogiczną – najpierw z Wyższą Szkołą Pedagogiczną, a następnie z Akademią Pedagogiczną. Kierował tam Zakładem Historii Oświaty i Wychowania oraz Zakładem Dydaktyki Historii, pełnił też obowiązki dziekana i prodziekana. Jego bogaty dorobek naukowy w zakresie dziejów szkolnictwa oraz rozwoju polskiej myśli pedagogicznej w Galicji, metodologii badań historyczno-oświatowych, biografistyki czy dydaktyki historii stanowi dziś cenne źródło inspiracji dla kolejnych pokoleń badaczy³.

Obradom przewodniczył prof. Jan Krukowski, który za doskonałe motto dla tego spotkania uznał słowa „Ten nie żył, po kim nie została sława”. Profesor Czesław Majorek bez wątpienia jest osobą niezwykle zasłużoną nie tylko dla rozwoju środowiska polskich historyków wychowania, ale także dla krakowskiej uczelni. Jak bowiem podkreślił prorektor Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie prof. Jan Suchanicz, można go nazwać twórcą jej dziejów i historii.

Seminarium rozpoczęło wystąpienie dr Justyny Wojniak, która przedstawiła biografię Czesława Majoraka. Wiele uwagi poświęciła omówieniu wysoko ocenionych przez recenzentów prac, będących podstawą do uzyskania kolejnych stopni naukowych doktora (rozprawa pt. „System kształcenia nauczycieli szkół ludowych w Galicji doby autonomicznej 1871–1914”) oraz pracy habilitacyjnej (poświęconej książkom szkolnym Komisji Edukacji Narodowej). Podkreśliła także, że Czesław Majorek posiadał niezwykle cenną umiejętność łączenia aktywności naukowej z pełnieniem funkcji administracyjnych, m.in. dziekana, kierownika katedry czy pełnomocnika rektora. Przypomniała, że za niezwykle cenne uważał on utrzymywanie międzynarodowych kontaktów naukowych, dlatego też nawiązał współpracę z wieloma instytucjami i był przez wiele lat uczestnikiem oraz współorganizatorem konferencji ISCHE – International Standing Conference for the History of Education. Odniosła się także do podstawowych obszarów zainteresowań naukowych Czesława Majoraka.

---

³ Wykaz prac naukowych Cz. Majoraka odnaleźć można w pracy *W służbie szkoły i nauki...*

Kolejnym elementem seminarium był panel wspomnieniowy. Wzięli w nim udział profesorowie Zygmunt Ruta, Andrzej Meissner, Władysław Szulakiewicz, Andrzej Kazimierz Banach, Kazimierz Szmyd oraz Józef Laptos. Uczestnicy panelu, odwołując się do swoich osobistych kontaktów i współpracy naukowej z Czesławem Majorkiem, wskazali na wiele cech charakterystycznych dla jego warsztatu badawczego i stylu pracy. Profesor Z. Ruta zaakcentował m.in. doskonałe przygotowanie do zawodu nauczyciela, będące efektem ukończenia liceum pedagogicznego, studium nauczycielskiego oraz wyższej szkoły pedagogicznej. Zwrócił też uwagę na ewolucję zainteresowań naukowych od dydaktyki historii po historię wychowania.

Prof. Andrzej Meissner wspominał wieloletnią współpracę z Czesławem Majorkiem podczas spotkań zespołu badawczego dziejów kultury, nauki i oświaty doby Oświecenia kierowanego przez profesor Kamillę Mrozowską, a także w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie. To w Rzeszowie zainicjował on badania, konferencje naukowe oraz publikacje dotyczące dziejów oświaty w Galicji (w ramach serii wydawniczej „Galicja i jej dziedzictwo”).

Prof. Władysław Szulakiewicz swoje wystąpienie, w którym zwróciła uwagę na wypowiedzi bohatera seminarium dotyczące historii wychowania jako dyscypliny naukowej, zacytowała „Czego uczył nas Profesor Czesław Majorek?”. Zaznaczyła, że zawsze miał on na względzie adresatów publikacji historyczno-oświatowych oraz popularyzację wyników badań historyków wychowania.

Profesorowie A. K. Banach oraz J. Laptos zwrócili uwagę na niezwykłą życzliwość Czesława Majorka wobec młodych pracowników nauki. Z kolei Kazimierz Szmyd wyeksponował cechy charakterystyczne dla warsztatu naukowego Cz. Majorka – weryfikowanie źródeł oraz klarowny styl pisarski.

Organizatorzy seminarium poprosili również o wystąpienie córkę Czesława Majorka – dr Martę Majorek, która opowiedziała m.in. o kulisach jego pracy naukowej, niezwykłej pracowitości i zamiłowaniu do prowadzenia badań historyczno-oświatowych.

Ważnymi elementami seminarium było rozstrzygnięcie Ogólnopolskiego Konkursu Prac Magisterskich i Doktorskich z Historii Edukacji i wręczenie laureatom Nagrody im. Profesora Czesława Majorka (kon-

kurs ten jest organizowany pod patronatem THE od kilkunastu lat) oraz otwarcie okolicznościowej wystawy. Znalazły się na niej zarówno prywatne zdjęcia z licznych podróży naukowych Profesora, jak i jego najważniejsze publikacje.